

TEG OCH TEKNIK

1962

äntligen en LITEN nyhet!

MF 25 DIESEL

**som spar stora pengar
för alla gårdar, stora
som små**

Mångsidiga, ekonomiska MF 25 är den rätta ensamtraktorn för mindre gårdar och kompletteringstraktorn med överlägsen ekonomi för de stora gårdarna.

Den är ovanligt ekonomisk med en ettrig 28 hk dieselmotor. Den har nytt hydraulsystem med fler funktioner och en växellåda med 8 växlar framåt och 2 bakåt. Kilbromsarna är helt kapslade, bakaxeln har slutväxlar av planettyp. Dessutom differentialspärr.

AB FARMING • NYKÖPING

ETT FÖRETAG

MASSEY-FERGUSON

TEG OCH TEKNIK

Tidskrift för
jordbrukets mekanisering
Nr 2 1962, Årgång 12.
Utg.: AB Farming, Nyköping
Adr.: Postjack 151, Nyköping
Telefon: 177 00
Redaktör: Sten Wennlo
AB Svenskt Djustryck
Stockholm

UR INNEHÅLLET

Sid. 3 Ledare — Tål jordarna den ökade belastningen?

Sid. 4–5 Besök på Bjäredalens fruktodling.

Sid. 6 Skördetröska i rosegård.

Sid. 7 Besök hos en trädgårdsanläggare.

Sid. 8–9 Hö eller ensilage. Av maskinkonsulent Sven Linnarsson.

Sid. 10–11 Trivselträffarna.

Sid. 12–13 Kvernlandsmetoden.

Sid. 14–15 Trådan — alltid aktuell. Av jordbrukskonsulent Åke Selerud.

Sid. 16 Hus och hem.

Sid. 17 Vardagen och Vi

Sid. 18–19–20 Farmings traktor-skola.

Sid. 21 Styvpinnekultivation — ett mångsidigt redskap.

Sid. 22–23 Maskinnytti — Post & insides.

Tål jordarna den ökade belastningen?

edan vid förra årets lantbruksvecka diskuterades de allt större maskinvikterna och man tvekade inte att påstå att man under de senaste åren på ett betänkligt sätt misshandlat jorden vid bearbetningen. Vid årets lantbruksvecka framhöll Lantbrukshögskolans rektor, professor G. Torstensson i sitt föredrag vid veckans högtidliga öppnande, hur särskilt från de stora jordbrukens sida, kravet på tyngre och starkare traktorer gjort sig gällande. Kommer emellertid jordarna att i det långa loppet tåla denna ökade belastning av tyngre traktorer? När man ser hur nu befintliga traktorer med kanske 30–40 hkr under ogynnsamma förhållanden kör sönder, åltar och packar marken, frågar man sig hur det kommer att bli med än tyngre traktorer.

Man kan redan nu göra klart för sig att det hejdlösa slöseri med humusrämnerna, som mångenstädes äger rum, när halmen brännes eller läggs på stenrosen, inte kan förtgå utan att markens bördighet blir lidande. Vidare framhölls att vallen från markvårdssynpunkt sett intar en särställning som jordbrukets i särklass bästa gröda. All körning på våt jord i sådant skick att traktorer, redskap och vagnar packar och åltar jorden, medför för våra växter en skadlig förtätning av marken. Frosen torde till en del under gynnsamma förhållanden kunna häva denna, men det är inte säkert. Det är därför nödvändigt att vi mer än som hittills i allmänhet är fallet lägger markvårdande synpunkter på våra dagars jordbruk, avslutade professor Torstensson sitt föredrag.

Jeanant Larsson

Film från Kverneland gav tips åt fruktodlare

Mekaniseringen är ett problem även för våra fruktodlare, vilket framgår av följande korta skisser från ett besök på Bjäredalens moderna fruktodling

Mekanisering är A och O även för fruktodlarna i dagens läge. Den manuella arbetskraften är så kostnadskrävande, att en maskin måste vara mycket dyr för att inte betala sig. De orden kommer från Einar Christiansen, föreståndare för Bjäredalens Fruktodling AB i Förslovsholm strax utanför Ängelholm. Odlingen startades 1943 och omfattar idag drygt 100 tunnland med cirka 30 000 träd

av äpplen, päron och plommon. Läget är utmärkt på Hallandsåsens sydslutning mot Skälderviken. Utvecklingen har gått snabbt. Driften är högt mekaniserad. Anläggningarna fyller stora anspråk på rationellt utnyttjande med moderna utrustningar och lokaler för sortering, paketering och kyllagring. Men ingenting finns, som inte kan bli bättre. Föreståndare Christiansen har alltid ögonen öppna för nya idéer. Låt oss berätta en episod.

Det var trivselträff i Förslovsholm. Man visade en film om höbärgning enligt Kvernelandsmetoden. När de andra tänkte på sitt hö, tänkte Christiansen på fruktträden. Kanske var detta en väg att "städa" efter beskränningen? Ett arbete, som enligt konventionella metoder är både tidsödande och besvärligt. Men blev provad i verkligheten redan några dagar senare. Kvernelandsmetoden drog in i fruktodlingen. Det var ett försök som gav

mersmak. Silosvansen — monterad på en IIsbolastare — gjorde ett utmärkt uppsamlingsarbete. De hopräsade grenarna hämtades vid vändtegen av en traktor med bakmonterad hösvans. Det gick verkligen bra. Som åskådare var tanken på Columbi ägg nära. Dyrt, träkigt och besvärligt manuellt arbete hade ersatts av ett snabbt och maskinellt på en sund kostnadsnivå.

Bjäredalens fruktodling sysselsätter normalt 10 man. Traktorparken består av fem Massey-Fergusontraktorer. Det kan tyckas mycket till 100 tunnlands odling, men det är sprutkapaciteten, som får avgöra storleken på traktorbeståndet. Under vissa tider sprutar man en gång i veckan. Erfarenheten har visat att sprutning med milda medel och tätare intervaller ger bästa effekten. Detta innebär också att traktorerna vissa delar av säsongen står överksamta. Det är emellertid nödvändigt att alltid stå i så att säga larmbered-

skap. Sprutning i rätt tid är en förutsättning för god fruktkvalitet. Och god fruktkvalitet är en nödvändighet för räntabiliteten. Över 80 % av den totala fruktskörden klassas normalt in i de två högsta kvalitetserna på Bjäredalen. Det är beviset för en omsorgsfull och påpasslig skötsel.

Traktorn skall vara smidig och så lätt som möjligt. Faran av att få jorden hårt packad är absolut undervärderad, anser herr Christiansen. I synnerhet på fruktodlingar, där jordbearbetningen i huvudsak blir ytbearbetning. 35:an är en traktor i aldeles lagom storleks- och viktclass. För jordbearbetningen används bl. a. tallriksharv, kultivator, sladdharv och sidogående jordfräs. Till sprutningen används fyra högttrycksprutor försedda med fläktaggregat, som under högt tryck från de solfjäderformigt placerade munstycken lägger en finfördelad dimridå över träden. Genom denna finfördelning har man kunnat öka koncentrationen och närutmärkt effekt med mindre vätskemängder.

Framåtskridande och kvaliteten är bestående intryck efter ett besök på Bjäredalens Fruktodling. Liksom en känsla av vaken blick framåt. Ständigt nya problem skall lösas. För det finns åtminstone en sak gemensam mellan odlaren och konsumenten. Ingen vill bita i det sura äpplet.

Den som begär svensk kvalitetsfrukt löper inte den risken. Han får en god vara och gynnar dessutom den svenske producenten.

Hög sprutberedskap är fruktodlarens försäkring. Hubert Nilsson, trotjänare på Bjäredalen, är startklar.

Beskärningen utförs av arbetslag om fyra man. Två på marken och två på vagnen, vilka får vär sin rad. Sazarna drivs med tryckluft från en kompressor.

Kuernelandsmetoden — avsedd för hö — har dragit in i fruktodlingen. Stellan Andersson samlar med silosvansen.

Från vändtegen hämtas de hopsamlade rishögarna med en hösvans. Dore Johansson tycker den nya metoden är bra.

Bröderna Kurt och Gustav Lindberg konstaterar att Myran gjort ett gott arbete. Den inte bara beskär rosorna, den tar också med sig riset till vändtegen i prydliga balar.

och Gustav Lindberg, som tillsammans med fadern Birger driver denna stora plantskola med 100-talet anställda.

Arbetet med beskärning av rosenplantorna är av sådan art att man länge sökt något sätt för mekanisering. Det är drygt och infaller just i arbetstoppen med värleveranserna. Inte är det särskilt omtyckt heller! Det frestar på ryggen att gå dubbelvikt dagar i sträck.

I dag används trösken inte bara till rosor utan också till nedklippning av 1-åriga vinbärsbuskar och blomsterbuskar.

Trösken gör ungefär tio mans arbete. En man hinner i hård arbetstakt med cirka 1 000 plantor i timmen. Trösken hinner med lågt räk-

nat 11 000 i timmen. Och då är samtidigt riset buntat och bortfört till vändtegen. Däremot blir efterputsning av rosenplantorna nödvändig.

Tre "tröskningar" är aktuella i rosenodlingen. Det är dels den första klippningen på våren, dels pinceringen, när rosenbuskarna skjutit upp några dm igen och slutligen en körning på hösten om växtligheten varit för stark över sommaren.

Över tio tunnland rosor — i runt tal 400 000 plantor — får med Myran en originell men erfarenhetsmässigt prövd skötsel hos Lindbergs plantskola i Åkarp. Skördetrösken — höstens maskin framför andra — har fått arbete också på våren. Och den gör tydligen skäl för alla rosor den får i sitt arbete.

Plantskola i Åkarp går nya vägar för att rationalisera arbetet

Nu har skördetrösken ryckt in i vårbruket! Det var en egendomlig syn att mitt i ett sjudande skänskt vårbruk plötsligt få se en skördetröska gå slag upp och slag ned över ett på avstånd sett helt vanligt skifte.

Det var inte ett vanligt skifte. En skylt invid talade sitt tydliga språk: AB Lindbergs plantskolor, Åkarp. Och komna närmre såg vi också vad det gällde. Det var en stor rosenodling, där Massey-Fergusons populära Myran ersatt den mänskliga arbetskraften i beskärningsarbetet.

Ja, vi tycker det går bra att "skördetröska" rosor, säger bröderna Kurt

Skördetröska i rosengård

Trädgårdsanläggare satsar på MF-traktorer

Våren är sannerligen inte en hektisk tid bara för jordbruket. Fråga Curt Nilsson i Malmö Trädgårdsanläggningar AB! Hus efter hus, villa efter villa växer fram i tidens hektiska tempo. Trädgården, ramen kring villadrommen, är en viktig detalj i helheten. Den skall också bli färdig i tid. Det fordras moderna maskiner, duktigt folk och planering för att hålla tidschemat. Hur skulle jag klara det utan mina traktorer, säger dir. Nilsson? Traktorn och dess kombinationsmöjligheter med olika redskap för varje arbetes särart är grunden i mitt företag.

Ute vid Bellevuevägen i Malmö höll just en Massey-Ferguson 203 med frontlastare och rivare på med planeringsarbetet kring en nyuppförd villa. Man frapperades av effektiviteten och snabbheten. Den hydraulmanövrerade och dubbelverkande skopan gav

möjligheter till noggrann avvägning i de olika arbetsmomenten. Rivaren kom här väl till pass för att slita sönder den hårda leran i ytskiktet, så att skopan kunde ta "munnen full" vid nästa framkörning. Servostyrningens bekvämlighet fick man också klart för sig på detta ojämna underlag. Traktorföraren styrde med lätthet även när skopan var fylld.

Traktor och vagn är en arbetsenhet, som i alla situationer går att utnyttja rationellt. Föraren tar ekipaget och åker ut till vårt matjordslager t.ex. Han ställer från sig vagnen och lastar upp den med traktorn och frontlastaren, kopplar vagnen och åker till leveransstället, där han tippas av lasset, ställer ifrån sig vagnen och med frontlastaren portionerar ut lasset till önskade platser. Kan det vara rationellare? Inga väntetider, ingen irritation. Direktör Nilsson är nöjd med sina Massey-Fer-

gusontraktorer och sin redskapsutrustning. Det är för att ta hans egna ord "inga leketyg". I det stora redskapsortimentet kan vi ta fram styvpinnekultivator, planeringsblad, alvlockrare och jordbörar bara för att markera mångsidigheten. Det är rent otroligt vad

man sparar med en jordbörar är ägarens lugna kommentar. Vi har varit uppe i 500 hål på två dagar. En man behöver en halvtimme på sig för ett enda.

Våren är en hektisk tid för trädgårdsanläggningarna, men arbetet räcker till året runt.

Rivaren, som ses i detaljbild nedan, är ett utmärkt redskap för att luckra jorden så den lätt fås med i skopan.

Hö eller ensilage har länge varit en aktuell frågeställning. Vilken metod är lättast att förenkla arbetstekniskt? Vilken ger det bästa foderutbytet? Här som i så många andra fall får man inte låsa fast en metod som den enda riktiga, fastslår maskinisten Sven Linnarsson, Jönköping, i följande artikel

Hö eller

ensilage

I genomsnitt ligger ca 40% av den svenska åkerjorden i vall. Variationerna mellan olika gårdar är stora. På många slättbygds gårdar har spannmålsodlingen nästan trängt ut vallen. I skogsbygderna och på organogena jordar är vallen som regel den största grödan. Vallgrödan tillvaratages på olika sätt, en mindre del skördas till frö, några procent av arealen tas som ensilage, betning förekommer i viss utsträckning, men huvudparten skördas som hö.

Höberedning eller ensilering är de två metoder, som i dag står oss till buds när det gäller att bereda vinterfoder av vallen åt våra husdjur. Ingendera av metoderna kan sägas vara idealisk. Förlusterna av organisk substans från det vi skördat till dess fodret ligger på foderbordet rör sig i allmänhet omkring 20%. Variationerna mellan olika år är synnerligen stora.

Vid ensilering blir förlusterna minst om fodret vid inläggningen håller ca 70% vatten. Gräsen håller ungefär denna vattenhalt om skörden sker i torr väder. Klövern däremot är vattenrikare och skulle vara lättare att ensilera om den kunde förorkas en aning. Vid inläggning av ensilage under regnigt väder blir förlusterna betydligt högre — en stor del lättlöslig näring avgår med pressvattnet. Och inte nog med att näringen försvinner utan dessutom blir olägenheterna med pressvattnet större. Vid ensilering går förlusterna ut över kolhydraterna, varför rotfrukter, meläss eller betfod behövs för att komplettera förlusterna. Vid höberedning är det oftast äggvitan, som förloras och då i samband med bladspill.

Vallskörden ger en stor arbetstopp

Höberedning medelst hässning är en mycket arbetskrävande metod. De flesta jordbrukare hinner därför inte med skörden i rätt tid, utan det

sist skördade är på tok för gammalt. Börjades skörden tidigare, vilket är möjligt om hövårdare användes, skulle hökvaliteten bli bättre.

Vid ensilering av vallfoder står en ganska kort tidsperiod till förfogande. I början är mängden för liten — i slutet av perioden blir fodret för grovt för att ensilaget skall bli bra. Väljer man antingen hässning eller ensilering blir alltså arbetstoppen mycket svårbestämd. För att fördela arbetet på en längre tidsperiod brukar man därför oftast rekommendera båda metoderna. En sådan rekommendation är nog riktig, när det gäller större vallarealer, men vid mindre arealer tål den att diskuteras.

Två metoder kräver större maskinpark

Höberedning på gammalt sätt går tyvärr inte att mekanisera så värst mycket. Med hövårdarens hjälp kan man dock underlätta hässningsarbetet avsevärt. Hövsansen vid inkörningen kan göra detta arbete till enmansjobb.

Vid ensileringen har slaghacken kommit att betyda mycket för fältarbetet. Tyvärr finns det inte lika bra maskiner, när vi skall lägga in fodret i silorna. Och vid uttagningen av ensilaget användes i de allra flesta fall grepen. Visserligen börjar silolötmare att komma på den svenska marknaden, men priserna är sådana, att de jordbruk som idag producerar mjölken. 75% av landets mjölkor finns på gårdar med högst 20 ha åker — inte kan bära en investering för dylik utrustning.

Skulltorkning — ett alternativ värt att diskutera

Skulltorkningsmetoden sprider sig snabbt på mindre och medelstora gårdar. För dessa gårdsstorlekar finns också lämplig maskinutrustning att tillgå. Investeringarna blir också relativt små om skullutrym-

me finnes. Tänker vi oss en vallareal av 5 ha behövs följande specialmaskiner vid skulltorkning. För fältarbetet slättermaskin, hövårdare och hösvans. För intransporten på skullen (eller i ladan) hiss eller fläkt. För torkningen en skulltorkningsanläggning med ett kraftbehov av ca 7,5 hk.

Kostnaderna för fältarbetets maskiner inklusive slättermaskin rör sig om ca 3 000 kronor och ungefär lika mycket kostar torken. I allmänhet torde väl hiss eller injektor finnas förut. Strömförbrukningen är ett halvt öre per kg torrt hö. Fördelarna med skulltorkningsmetoden är att det är en enmansmetod på mindre gårdar, det går att börja vallskörden betydligt tidigare än vid hässning och arbetsbehovet är betydligt lägre.

Valet av bärgningsmetod

Gäller det större gårdar med vallareal av 10 ha och däröver, kan man mycket väl tänka sig en kombination av ensilering och skulltorkning. På mindre vallarealer är det för det mesta riktigtast att diskutera antingen eller om de totala kostnaderna skull kunna hållas låga. Finns lagringsutrymme för hö, blir det billigtast att skulltorka. Måste man bygga nytt förvaringsutrymme blir siloutrymmet billigast. Mellan dessa båda nämnda exempel finns många fall som är mycket svårbedömbara.

Alla faktorer måste beaktas

I det enskilda fallet kan man inte bara taga hänsyn till arbetsgången vid fältarbetet, utan man måste följa fodret ända fram till foderbordet. Vidare måste man på utgiftssidan beakta såväl maskin- som byggnadskostnaderna. På intäktsidan har man värdet av fodret, från den givna arealen, när det ligger på foderbordet. Några större skillnader här torde inte föreligga, vilken metod som väljes; ensilering eller skulltorkning. Sven Linnarsson

trivsel träffar

Så har då startskottet gått för Massey-Fergusonmästerskapet 1962. Visst var frågetecknen många inför en jättetävling som denna. Skulle tävlingen locka till deltagande? Hur mycket "traktor" kan gemene man?

Föga anade vi väl utvecklingen. Att vi skulle få samma problem som ledningen för Vasaloppet. Stora lokaler blev på trivselträffarna i de flesta fall så förunderligt små. Trängsel föder gemyt men också problem. Och visst uppstod det problem i Hörby med över 800 personer på en kväll. Det var vårt första "oslagbara" publikrekord. Ett mänskligt lämmeltåg, skrev lokalpressen. Det andra lät inte vänta på sig. I Ljungby räknade vi in över 900 personer. Arrangörerna hade lovat bjuda på kaffe. Deltagarna anade kanske spelet bakom kulisserna allteftersom fler och fler duggade in. Kondis länsades på bröd både i staden och omgivningarna och till sist fick en försäljare av varm korv rycka in som siste suppleant.

I halva april, när detta skrives, väntar vi just att få rapport om den 20 000:e deltagaren. Och det blir åtskilliga flera...

Deltagarantalet i Massey-Fergusonmästerskapet har alltså överträffat alla förhoppningar. Målet i denna inledande avdelning var att samla hela familjen kring en inte alltför svår, men dock utslagsgivande, teoretisk etapp. Det har sannernigen uppfyllts. Och visar äkta mannen samma intresse och kunnskap i köket och köksarbetet som flickor och fruar visat ifråga om traktorer, ja då är den gamla pålitliga glädjespridaren om gubben och gumman, som gjorde arbetsbyte helt antikverad. Minimiåldern hade satts till 15 år, och det var inte populärt hos en del 13-14-åringar, men det var ju tvunget, eftersom nästa etapp innebär traktorkörning. Nu satt 15-åringar med barnbidrag och 70-åringar med folkpension, man och hustru, son och dotter och knåpade med de 25 frågorna. De var inte så lätta, men kunnskapen var frapperande. Ännu har ingen lyckats med att få in en fullträff — 25 rätt. Några har haft 24, och medeltalet lig-

Gammal och ung samlades kring Massey-Fergusonmästerskapet 1962. Tävlingsjuryn hade hektiska timmar att få fram segraren till kvällens toppunkt — prisutdelningen.

ger någonstans strax över 20 försegrarna.

Bakom kulisserna har det också arbetats snabbt och hårt. Medan de tävlande kopplat av vid en kaffetår, film, artistuppträdande eller något liknande har den lokala tävlingsjuryn granskat svar efter svar i en aldrig sinande ström. Lantmannaskolelärare, poliser och kommunala förtroendemän har ryckt in som opartiska kontrollanter. Tack vare detta snabba lagarbete har resultaten varit färdiga på "nolltid".

Glädjande nog, tycker vi, har flickorna lyckats slå en bräsch i den manliga dominansen. Två flickor har kvalificerat sig till distriktsfinalerna. Vågar vi hoppas, att någon av dem skall avancera ytterligare? Det vore en sensation av första ordningen. Heja på flickor!

Lantmannaskoleeleverna har genomgående visat mycket hög standard och ofta varit bland de bäst placerade. Ett synnerligen gott betyg åt undervisningen och ett litet tips åt dem som ännu inte hittat vägen till dessa förnämliga läroanstalter.

Ofta har flera deltagare haft samma poäng. Då har pristagarna fått extrafrågor av svårare art att besvara. Det har sannerligen haft sina poänger och varit spännande underhållning för publiken. Festligast var det kanske på den plats, där man och hustru behövde 21 extrafrågor för att skiljas. I tävlingen alltså! Och så vann mannen till råga på allt, men frun fick glädja sig åt att ha vunnit publiken.

Vi tors nog säga, att namnet Trivselträffarna på denna första etapp var väl funnet. Det kan kanske tyckas förnått, men det har i alla fall känts så från arrangörens sida. Men från och med distriktsfinalerna har det kommit litet mera allvar in i bilden. Nu väntar de 27 distriktsfinalerna för de bästa i trivselträffarna. En ny spännande etapp, där det praktiska handhavandet av traktorn får avgöra vidare avancemang.

Väl mött till spännande dagar i sommar och höst. En splitter ny Massey-Ferguson 25 står redan och väntar på en ny ägare — Massey-Ferguson-mästaren 1962.

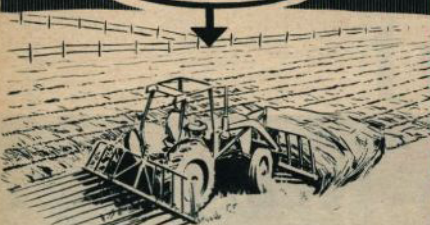

Trivselträffarna, startskottet för årets Massey-Fergusonmästerskap, blev en verklig succé. Intresset för tävlingen är enormt. Över 20 000 besökare redan i mitten av april.

K V E R N E L A N D

ENSILERING

Med bak- eller (som här) både bak- och frontmonterad Kvernelands Silosvans räfsas det nyslagna materialet ihop

Om man räfsar med frontmonterad Silosvans lastas det först hop-räfsade fångnet på den bakmonterade Silosvansen, varefter nytt fång tas på främre Silosvansen

Arbete med två Silosvansar ger hög transportkapacitet (ca 800 kg) EN man klarar räfsning, lastning och transport utan att lämna traktorn

HÄSSJNING

Håltagning för störarnas uppsättning med Kvernelands Borrsvans

Med bak- eller frontrmonterad Silosvans räfsas det förtorkade materialet samman till hässjan. Högarna (strängarna) blir luckrare än med släpräfsa

Det avpetade höet samlas i ett jättefång av Kvernelands Hösvans, antingen bakmonterad eller både bak- och frontmonterad

Med en Hösvans kan ända upp till 400 kg torrt hö transporteras. Gärdens storlek får avgöra om en eller två Hösvansar skall användas

D M E T   D E N

KVERNELAND- HÄSSJNING

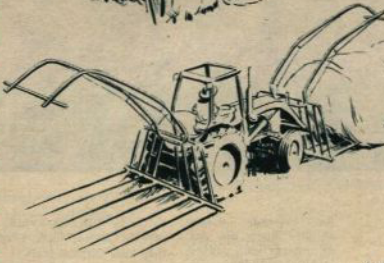
Mellan väl förankrade ändstörar dras två trådar med en halv meters mellanrum vilka lyfts från marken av krokförsedda bockar, som resas allteftersom hässjan fylls

Tack vare mellanrummet mellan trådarna kan en topptråd dras och Kverneland-hässjan rymmer lika mycket per löpmeter som en vanlig trådhässja.

Hässjan rivs genom att bockarna lyfts bort varefter trådarna dras ut. På så sätt fås en kraftig sträng

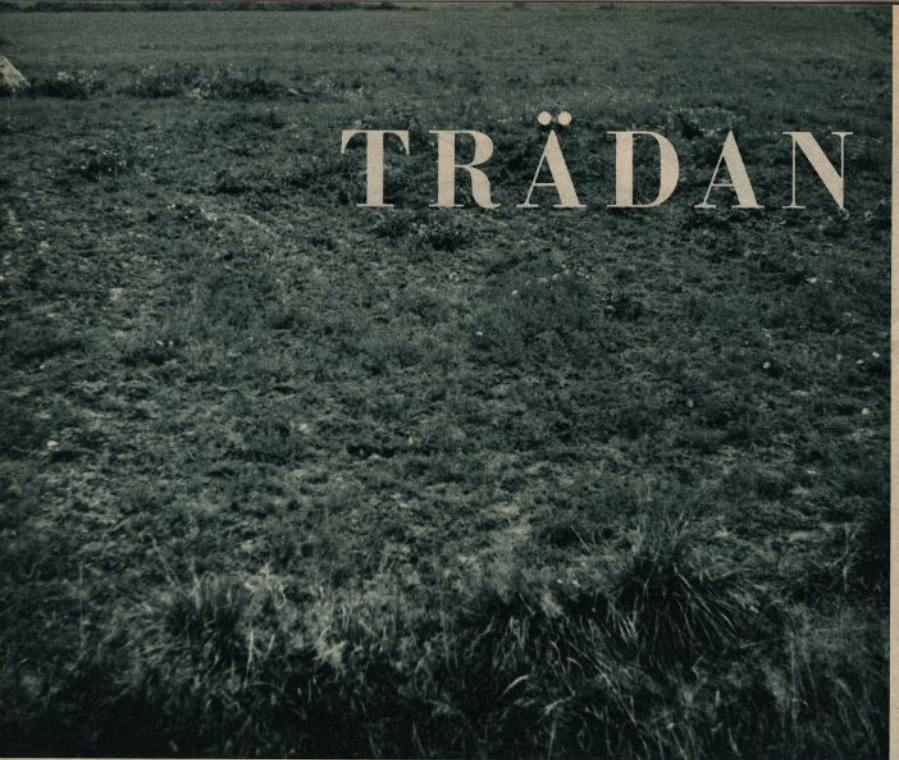

Vid lastning föses strängen framför Hösvansen. Det fångs som samlats i Hösvansen lyfts upp och läggs på högen som bildats framför. Alltsammans fångas av bakre Hösvansen varefter den främre fylls på samma sätt som förut

C:a 800 kg torrt hös transporteras med två Hösvansar

TRÄDAN

Helträdan upptar stora arealer i Mellansverige.

Under de senaste åren har trädesarealen varierat omkring 7—10 % av totala åkerarealen, vilket t.ex. för Södermanlands län gör ca 12—15 000 ha. Förr ingick trädan i växtföljden för att som man sade, det skulle vara möjligt hålla jorden i god kultur och upprätthålla dess produktionsförmåga genom att bakterielivet stimulerades och omsättningen i marken gynnades.

Numera ser man saken något annorlunda och skall man ha helträda vill man kunna utnyttja trädesåret för att utföra erforderliga grundförbättringar eller bekämpning av rotgräs. Helträdan är dessutom väl lämpad för sådd av höstoljeväxter.

Skall trädan sommarplöjas?

Förr bearbetade man trädan i mycket stor utsträckning med plog. Det hörde till regeln, att en välskött helträda skulle plöjas åtminstone en gång efter midsommar. Men där man trädar för att kunna bekämpa fleråriga rotgräs, när man oftast bättre resultat medelst upprepade körningar med djupgående redskap. Ogräs som t.ex. åkertistel och hästhov, vilka har rötterna på djupet, måste utarmas genom så täta körningar, att de inte hinner växa upp och samla ny näring. Vid förekomst av ogräs med grunda och starkt förgrenade rotsystem, som t.ex. hos kvickroten, är det däremot bättre att sträva till att få upp

En helträda måste skötas. Även om det är besvärliga väderleksförhållanden måste man försöka att då och då köra i trädan. Bilden, tagen 1960 i det inre av Södermanland, där det under den regniga sommaren på de mullfattiga lerjordarna var praktiskt taget omöjligt att komma ut på trädan. En dylik träda gynnar naturligtvis i allra högsta grad ogräsets spridning.

av jordbruks-
konsulent
AKE SELERUD
Nyköping

rötterna till markytan, så att de torkar och i nödfall kan forslas bort.

En annan orsak till att sommarplöjningen inte alltid är så gynnsam är den, att det vid torr sensommar kan vara svårt att få bra bruk och goda gröningsbetingelser för höstoljeväxterna. Man kan anpassa bearbetningen bättre vid körning med kultivator eller annat lämpligt bearbetningsredskap och kan på så sätt vid behov bättre bevåra gröningsfukten i jorden. Framförallt i år efter ordentlig genomtjälning på djupet under vintern torde behovet av sommarplöjning med tanke på jordstrukturen vara mindre än normalt. I synnerhet gäller detta, om lerträdan blivit värplöjd i stället för höstplöjd.

— alltid aktuell

Helträda för att bekämpa ogräs

Skall man få god effekt och i ogräsbekämpande syfte ha någon som helst nytta av helträdan måste den skötas. En dåligt skött träda kan ofta t.o.m. öka ogräsförekomsten. Att genomföra ett trädesbruk måste med andra ord få kosta en hel del och kräver en viss påpasslighet och anpassning, så att körningarna under våta år hinner utföras så att säga mellan skurarna. Alternativet, när det gäller bekämpningen av ogräs, är att ta till kemiska preparat. Men även detta blir ganska dyrt och ger dessutom sällan 100 %/o-effekt.

Förutom mot de fleråriga rotgräsen medför ett väl genomfört trädesbruk en god bekämpning av flyghavre på de fält, där detta besvärliga ogräs förekommer.

Helträda för att så höst-oljeväxter och höstsäd

Vill man odla höstoljeväxter i Mellansverige har man praktiskt taget bara att välja på sådd efter helträda eller efter vallträda. I de oljeväxtodlande områdena blir därför trädan ett viktigt och ofta nödvändigt inslag i växtföljden. Höst-säd kan man däremot i allmänhet så efter s. k. halvträda eller t. o. m. efter tidigt mognande vårsäd. Här är helträdan med andra ord ingen nödvändig förfrukt — även om en väl-skött och gödslad träda brukar betraktas som en av de bästa förfrukterna till höstvetet.

Halvträdesarealen visar tendenser att öka

Vallträdan är den kanske viktigaste förfrukten till höstsäd i Mellansverige. På senare år finns dock en

Grönfoderraps har mer och mer börjat sås på en del av halvträdena. Skörden kan bli ganska god — 1961 var inte 40—50 ton per ha ovanligt i Sörmland. Man hinner bra att göra iordning för höstvetesådd efter skörden av grönfoderrapsen. Med tanke på växtföljden passar denna form av halvträda framförallt på gårdar, där oljeväxtodling för övrigt inte förekommer eller är av blivssom omfattning

tendens, att arealen av andra halvträder håller på att öka. Grönfoderträda har använts sedan länge men dessutom har på senare år kommit träda med s. k. grönfoderraps. Sås rapsen på våren i samband med det ordinarie vårbruket är den normalt färdig att skördas redan i början av augusti. Till skillnad från grönfodret, som för att inte minska i fodervärde måste skördas när havren börjar gå i vippra, kan grönfoderrapsen stå kvar lång tid på fältet och vänta på skörden. Man kan därför helt enkelt så att säga passa på och skörda grönfoderrapsen, när man har tid.

Ärträda är en utomordentligt god förfrukt till höstsåden. Tyvärr är skörden av ärtorna ofta besvärlig och det gör att många

tvekar att så ärter. Det må därför nämnas, att det finns gårdar i Södermanland, som med framgång prövat ärtskörd medelst direkttröskning med skörde-tröska försedd med kamhaspel. Tidiga kokärter som Torsdags III, Strål och Weitor mognar normalt i god tid före höstsädesådden, och man hinner genomföra den nödvändiga bearbetningen, som ofta inte behöver vara särskilt grundlig. Vid såväl grönfoder- som raps- och ärträda kan det dock vara till stor fördel, om bearbetningen sättes in snarast möjligt efter skörden. Det är då lättare att få bra bruk och man minskar uttorkningen, vilket en del år kan få stor betydelse för uppkomsten efter höstoljeväxt- och höstsädesådden.

Djupfrost ur trädgården ger sommarmat året om

Hushållsteknik med traktorskötsel!

Denna kombination kan kanske bli "den nya vägen" inom jordbruket, anser hemkonsulent *Anna-Lisa Lyberg* i Djupfrysingsbyrån, Stockholm. Hon deltog förra året i en kurs med denna titel som ordnades av hushållningssällskapet i Malmöhus län.

Skånehusmodrarna undervisades i praktisk och teoretisk traktorskötsel, gjorde körkortsprov och sysslade omväxlande med oplaneringsförslag för de egna köken som demonstrationer av arbetsbesparande hushållsmaskiner.

Utearbete för kvinnor

Kvinnornas insatser behövs mer och mer i jordbruket allteftersom den lejda arbetskraften minskar.

tillgång till en trädgård. Sommaren och hösten är alltså den gyllene tiden att ladda upp med grönsaker, bär och frukt.

Alla sorters kål

— Lämpliga för infrysning är kål av alla slag: blomkål, vitkål, grönkål, rödkål och inte minst broccoli, framhåller fru Lyberg.

Gröna bönor och vaxbönor är andra populära grönsaker för frysning. Och först och sist: dill och persilja. Genom att frysa ner ett stort förråd av dessa har man härliga kryddgrönsaker att ta till året om.

Dillen-fryses hel men väl rensad, persiljan gärna hackad. Ett bra sätt är att mala persiljan genom den grövsta hålskivan i assistenten. Den blir då lagom fint hackad. Hela vinterbeholdet, ett par kilo, klaras av på en kort stund.

Lute ärter — spenat

Ärter och spenat är utmärkta i djupfrost skick. Men flertalet experter är ense om att det inte är någon idé att frysa dem hemma. De industrifryssta produkterna blir billigare tack vare storproduktionen.

Däremot är det lämpligt att köpa hem djupfryssta ärter och spenat så att man alltid har dem till hands i frysförrådet. Storförpackningar ställer sig mera ekonomiska än små paket. På en femkiloskartong med ärter blir priset ungefär 8 kronor lägre och på varje kilopakete spenat tjänar man omkring 1 krona.

Rödbeter anser fru Lyberg fortfarande bäst att konservera på burk. Gurka läggs in på samma sätt som förut.

Morötter är ingen stor frysartikel. Men en blandning av morötter och andra grönsaker är praktiskt att ha till hands för soppor, exempelvis tillsammans med djupfrost buljong.

Alla grönsaker måste förvällas eller blancheras, som facktermen lyder, före infrysningen. Det sker för att livsprocesserna ska stanna av helt. Vissa enzymer i cellvävnaderna är nämligen verksamma även vid så låga temperaturer som minus 20 grader. Om man inte oskadliggör enzymerna får varan så kallad hösmak

och vissa vitaminer förstörs under lagringen.

Socker till bären

Dill och persilja behöver inte förvällas. Så sker inte heller med bären. Dessa fryses däremot ofta tillsammans med socker. Sockret gör att bärens arom framträder bättre.

Jordgubbar, hallon, krusbär och blåbär kan med fördel torrsöckras. Körsbär och plommon lyckas bättre i sockerlag. Annars blir de lätt mörka och körsbären dessutom sega. Av krusbär föredrar en del att mala dem före inläggningen. Råmosen används till soppa och kräm.

Hallon och blåbär fryses ibland utan socker. Vid sådana inläggningar får bären en lite syrlig smak men lämpar sig till tårter, pajer och garneringar.

För den som har tillgång till hjortron är sådana givetvis en stor lækkerhet i frysförrådet. Om de ska torrsöckras eller frysas i sockerlag är en smaksak.

Nypon kan med fördel frysas i form av nyponpuré. Rabarbern blir god om den fryses in när den är riktigt späd. Den kan torrsöckras.

Svamp förvälls och djupfryses i sitt späd. Äpplen och päron behandlas på samma sätt som vid konservering på burk. Alltså lätt kokning i svag sockerlag och sen infrysning i ny sockerlag.

Skördetiden viktig

— Alla trädgårdsprodukter bör skördas i rätta mognadsögonblicket, betonar fru Lyberg. Det får varken ske för tidigt eller för sent om de ska få sitt fulla näringsvärde och smak. Inläggningen bör ske snarast efter skörden.

Bra emballage för frukt, grönsaker och bär är fyrkantiga plastburkar, pappburkar med innerpåse av frysccellofan eller polyeten samt waxade kartonger. Fyrkantiga burkar tar mindre utrymme än runda. Konserveringsburkar av glas bör undvikas.

Vid matlagning är det en god regel att alla grönsaker ska lagas oupptinade. Bär däremot lagas eller serveras upptinade.

Hus & Hem

Flertalet kvinnor är också roade av utearbete. Där märks det mera vad man utträttar, tycker de. Men förutsättningen för att orka och hinna är att göromålen inomhus underlättas så mycket som möjligt.

Här kommer djupfrysningen in som ett av de värdefullaste hjälpmedlen. Ungefär vart femte hushåll i landet har nu frysfrysbox, frysskåp eller tillgång till frysfack. Och lanthemmen dominerar med ungefär dubbel så många frysmöbler som manschetttrycker och arbetare tillsammans.

Fäsk- och köttprodukter hör till de givna frysföräden. Lanthemmen har också fördelen att i regel ha

Vardagen och Vi blir från och med nästa nummer en läsekretsens egen sida.

En sida, där vi vill ge plats för vardagens glädjeämnen och problem från olika delar av vårt land.

Skicka in till oss korta episoder i kontakten med djur och maskiner.

Berätta om Er lyckligaste stund som lantbrukare. Eller hur jag som husmorsger fest åt söndagar och helger.

Ja, det finns så mycket som kan vara trevligt att ge tips om åt yrkesbröder och -systrar.

Det är just de detaljerna vi skall hjälpas åt att förmedla för att friska upp vardagens ibland lite gråa enahanda. Vi hoppas Ni vill hjälpa oss att göra Vardagen och Vi till en positiv och trevlig trivselsida, där vi gemensamt kan få och ge inspiration.

SKRIV TILL

vardagen & vi

Så gör jag...

Under den här rubriken kommer vi i fortsättningen att presentera praktiska tips från vår läsekrets. Det gäller inte bara från umgänget med maskiner, djur och traktorer utan också husmors små

knep att få en besvärlig eller tung detalj i arbetet att bli lättare. Välkomna med bidrag till Så gör jag... Införda bidrag honoreras.

Klöver och timotej

Sommartid är fototid. Vi inbjuder läsekretsen till en fototävlan under namnet Klöver och timotej. Motivvalet är alltså ganska rymligt, och vi önskar våra läsare god jakt med kameran i höskörden eller bland betande kossor för att nämna några alternativ.

En hundrakrona delar vi ut till förstapristagaren. Övriga prissummor blir 50 och 25 kronor.

Fotobidrag skall vara oss tillhanda den 1 september, och kuvertet märkes "Klöver och timotej".

1

2

4

3

5

Bildgata

Kameran ljuger aldrig är ett gammalt talesätt. Men visst kan kameran skoja ganska ordentligt med ovana fotografer. Kraftiga perspektivförskjutningar ger en vrånbild av verkligheten. De bilder Ni ser här kan kanske tyckas egendomliga, men ett närmare studium visar, att det är detaljer från alldagliga motiv.

Kan Ni lösa uppgifterna? Sänd in lösningarna senast den 18 juli och märk kuvertet "Bildgatan". Priser: 50 — 25 — 15 — 10 kr.

Bildgata

30
DRE

Teg och Teknik
Postfack 157
Nyköping

4

Allt fler traktorer utrustas idag med frontlastare. Frontlastaren är Din bästa hjälp att slippa tungt manuellt arbete. Den har ett otal användningsområden. Sigge Wulff ger i den här "lektionen" tips och råd för dess användning och utrustning.

Farmings traktorskola

1 Frontlastaren är idag inte bara en gödsellastare. Den kommer in i arbetet i allt fler situationer. Många slitsamma arbetsuppgifter klarar Du med frontlastarens hjälp genom en enkel fingerrörelse på manöver-spakarna. Du lär Dig varje dag att fler och fler jobb klaras med lastarens hjälp. Några exempel: hökörning, säcklastning, lyft av tunga enheter, snöplogning, hö-hässjning, schaktning, planering. Det finns ett otal exempel, där iderikedom sparar mycken möda.

2 När Du har ett tungt lass i frontlastaren sker en viss avlastning av drivhjulen med sämre markgrepp som följd. Denna avlastning måste kompenseras, vilket göres enklast med en snabbkopplad belastningsvikt. På en Massey-Ferguson kopplas denna vikt enkelt med hydraulsystemets hjälp, utan att Du behöver stiga av traktorn. Du kopplar lika lätt av vikten, varefter traktorn är lätt igen. Belastningsvikten kan Du tillverka själv av cement och järnskrot.

4 En Massey-Fergusontraktor blir "självbetjänande" vid lastning och samtidig transport. Du kan nämligen koppla till och från vagn eller gödselspridare utan att stiga av traktorn och därmed mycket enkelt växla från lastning till transport. Lika lätt är det att på t. ex. IIsbolastaren koppla de olika redskapen tack vare redskapsramen, som befriar föraren från anpassningsproblem med sprintarna.

3 Många gånger kör Du på besvärligt underlag när Du lastar, inte minst på vintern eller i gödselstaden. Det räcker inte alla gånger med att belasta traktorn för att få ett ordentligt markgrepp — traktorn slirar och däcken fördärvas. Under sådana förhållanden skall traktorn vara försedd med slirskydd eller slirkedja. Det ökar arbetskapaciteten och sparar samtidigt traktorn. Men Du skall se till att slirkedjan är ordentligt spänd, så att inte däckets slirar i kedjan.

5 Manövreringen av lastaren på en Massey-Ferguson-traktor sker (om lastaren har mekanisk tippling) med djupkontrollspaken. Lägeskontrollspaken skall stå på läge "Fast" — alltså snabb reaktion. Med djupkontrollspaken tar Du reda på neutralläget — där lastaren står stilla — och sedan ställer Du den undre spaken så, att de båda knopparna kommer mitt för varandra. I detta läge dras stoppskraven till. Lastaren kan nu manövreras uppåt eller nedåt.

6 Vid hydraulisk manövrering av skopan finns ett separat reglage med två spakar. Den ena spaken reglerar lyftning och sänkning, den andra manövrerar skopan. Det betyder att Du med en spak även kan reglera skopans arbetsvinkel. I detta fall står lägeskontrollspaken som tidigare på läge "Fast", medan djupkontrollspaken förs helt upp. En kran som är monterad på oljetaget stänger av oljetillförseln till hydraulen och oljan går endast till lastaren.

9 Vid lastning av grus, jord eller gödsel skall Du börja i "toppen" av högen. Om Du sätter skopan för djupt överbelastas hydraulsystemet och lastaren orkar inte lyfta. Sätt inte skopan djupare än att Du får lagom

lass. Det är också viktigt att ha rätt arbetsvinkel på skopan, speciellt vid jord- och gruslastning. Denna kan ändras hydrauliskt (se 6). På lastare där skopan tippas mekaniskt sker detta med en ställskruv.

10 Vid vallskörden kan Du utnyttja frontlastaren till ett otal arbetsuppgifter. Studera mittuppslaget i denna tidning, så får Du en bra instruktion om vilka möjligheter som står till buds. Hösvansen kan

naturligtvis användas utan frontlastare med med hösvans både fram och bak ökas kapaciteten. Mekanisk hässning och lastning av hö på vagn är andra lämpliga arbeten för frontlastaren.

7 Vid lastning utsätts traktorns koppling för betydligt större påfrestning än vid annan körning. Men om Du behandlar kopplingspedalen rätt, kan Du få kopplingen att hålla för oändligt många fler timmars hård lastning än om Du bär Dig felaktigt åt. Sällra aldrig på kopplingen och låt inte foten vila på pedalen mellan kopplingarna. Fotpinnen på Massey-Ferguson är så bekvämt placerad att Du kan föra över foten till denna utan att ens lyfta på benet.

8 Effektiv lastning kräver att Du placerar det fordon som skall lastas på rätt sätt. Skissen visar principen för uppställning vid t.ex. gödsellastning. Vinkeln mellan körvägarna skall vara så spetsig som möjligt för att ge kortaste körsträcka. I en gödselstad gäller det ofta att planera lastningen så att Du i möjligaste mån får köra på fast underlag. Med ett frontskydd på traktorn riskerar Du inte att skada traktorns kylare och lastningen blir på så sätt snabbare.

11 Frontlastaren kan bli en "gaffeltruck". Med speciella gaffelarmar utnyttjas den med fördel för lastning av pallat gods, lådor o. dyl. Potatistransport kan med fördel ske i lådor, som tas dels av lastaren dels med gaffelarmar bak på traktorn. I skogen gör

frontlastaren ett utmärkt jobb vid lastning av mas-saved och liknande sortiment, om den utrustas med timmergaffel. Ett villkor är dock att inte virket ligger direkt mot marken.

12 Vintern ger också naturliga arbetsuppgifter för frontlastaren. Snölastning är ett av dem. Frontlastaren är dessutom en utmärkt anfästning för snöplogen. Detta montage av snöplogen ger möjlighet att forcera djupa snövallar, då man kan ta i etapper upp-

ifrån och ned. Såväl diagonalblad som spetsnöplog kan användas.

Bättre plöjning till lägre kostnad

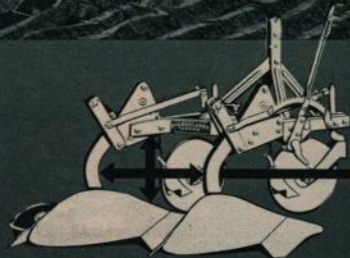
Tiltläggningen blir med Kverneland absolut i särklass — en följd av att vändskivan är lång, smidig och skruvformad. Med det hela skäret kan jordsökningen ökas utan att plogkropparnas arbetsvinkel ändras. Stenutlösningsskopplingen ger — utan besvärliga justeringar — en fast förankring av åsen.

Tack vare vändskivans form och den specialutformade övergången mellan vändskiva och skär går Kvernelandsplogen extra lätt och bränsle sparas. Med elektriska härdningsprocesser, som utgör ett led i tillverkningen, får materialet en enastående hållfasthet och slitstyrka — Ni kan plöja större areal med Kvernelandsplogen utan att byta skär.

KVERNELANDS PLOGAR

- finns i 12", 14" och 16"-utförande
- levereras med eller utan stenutlösning och 1-, 2- eller 3-skäriga samt, om så önskas, med stödhjul (till andra traktorer än MF-traktorer)

NU MED HÖGRE OCH LÄNGRE ÅSAR SOM UNDERLÄTTAR NEDPLÖJNINGEN AV HALM

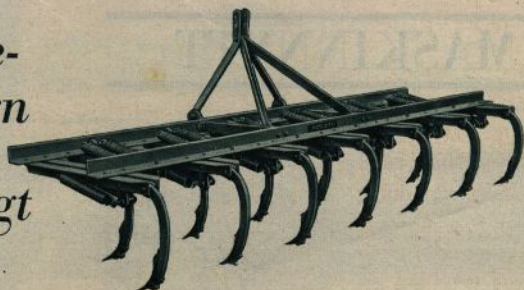

KVERNELANDS

PLOGAR

säljes hos Massey-Fergusonförsäljare över hela landet.

Styvpinne- kultivatoren — ett mångsidigt redskap

Jordbearbetningen under sommaren är till stor del trädesbruk och detta har behandlats i en annan artikel i denna tidning. Många synpunkter kan läggas på redskapsvalet. I diskussionen kring redskapet bör alltid styvpinnekultivatoren vara med.

Massey-Fergusons styvpinnekultivator här funnits på marknaden många år. Den är ett mångsidigt redskap och därmed har den fått naturlig spridning på de mindre och medelstora gårdarna. Just på dessa gårdar är det nödvändigt att kunna mekanisera till rimlig kostnad. MF styvpinnekultivator är som standard försedd med raka billspetsar att användas vid djupbearbetning eller för att bryta upp hård jord. Efter mycket torra somrar har den visat sig vara oersättlig när det gäller att köra upp vall eller stubb för höstsådd. Plöjning går under sådana omständigheter inte att utföra, ty plögen bryter upp stora "butor", som är omöjliga att få sönder. Styvpinnekultivatoren däremot ger en helt annan struktur på jorden och efterföljande bearbetning går bra att utföra och med ett bättre resultat.

Men man har också möjlighet att montera gäsfotskar eller kupbill på kultivatoren. Därmed öppnas nya användningsområden. Kupbillen t.ex. är utmärkt att använda på trädan när denna fått rätt struktur genom tidigare bearbetningar. Men man har också i en med kupbill utrustad kultivator ett bra kupredskap för potatis. Avståndet mellan pinnarna kan nämligen varieras inom vida gränser.

Det finns mycket mer att säga i samband med detta redskap men sammanfattningsvis kan sägas att styvpinnekultivatoren i praktiken visat sig vara ett redskap med utmärkta arbetsegenskaper och mångsidigt användningsområde.

ILSBO MASSEY-FERGUSON

en idealisk
kombination
för snabb
lastning

Ilsbo erbjuder en komplett traktorlastarserie för såväl lantbrukets behov som tyngre industrilastning. Den kombineras med över 25 lättmonterade och lättmanövrerade redskap, och tipningen av skoporna sker hydrauliskt eller mekaniskt. Ilsbo-Massey-Ferguson är rätta lösningen av Era lastningsproblem.

Tack vare verktygsramen, som är standardutrustning, kan alla verktyg till- och fränkopplas av föraren på ett ögonblick.

Kontakta närmaste Massey-Ferguson-återförsäljare
för närmare upplysningar!

MASKINNYTT

Kultivatorhary med ställbara pinnar

Multiplex-harven har ställbara, S-formade, fjädrande pinnar. Dessa pinnar är placerade på fyra axlar och följaktligen sitter pinnarna glest på varje enskild axel, men harven i sin helhet ger ändå fullständig genomarbetning av jorden. Stoppar i harven genom halm och växtrotter hindras effektivt. Harven är trepunktsupphängd och finns i storlekarna 19, 21 och 23 pinnar

med arbetsbredder från 2–2,5 m. För traktorer utan djupreglerande hydraulsystem levereras Multiplex-harven med stödhjul.

Vety – ny 5-fols skördetröska

AB Farming presenterar i år en ny 5-fols bogserad skördetröska – Vety – med pick-up-hassel och hydraulisk lyftanordning för bord och haspel som standard.

Tröskan är dansktillverkad och finns med valfritt tank- eller säcksystem. Fabriken är en av Danmarks modernaste och har lång erfarenhet av trösktillverkning.

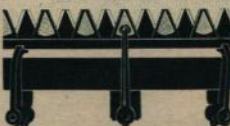
Tröskcyklindern är 118 cm lång och kan tagas ur och sättas åter i tröskan på mycket kort tid. Stålslagkon är elsvetsad och har sju linjaler. Stenfickan är lätt uttagbar. Kullagren är direkt förbundna med stälramen, vilket ger vibrationsfri gång. Oversätlet är ställbart och sälkkassen har hela gavlarna för att inte påverkas av blåst vid tröskning.

Tröskan har extra kraftiga ballongdäck. Västra hjulet kan monteras i tre olika lägen för att anpassa belastningen på traktorn efter det aktuella behovet. Däcken är 6-lagrade och har dimensionen 11x12".

Slätterapparat med dubbelkniv

Busatis slätterapparat från Europas största tillverkare av slättermaskiner – finns nu på AB Farmings försäljningsprogram. Maskinen är trepunktsupphängd och till- och fränkoppling på traktorn sker mycket snabbt – till stor del beroende på välplacerad stödfot, som stabiliserar maskinen när den är fränkopplad. Maskinen är mycket "ren" i konstruktionen.

Busatis slätterapparat finns med två olika typer av skärapparat – normalbalk eller balk med dubbla knivar. Den senare typen öppnar nya möjligheter. Framför allt tillåter den betydligt större körhastigheter, 12–15 km/tim. Genom att två knivar rör sig emot varandra och fingrar saknas blir denna skärapparat mindre känslig för småsten. Den håller sig bättre ren och följaktligen hindras driftstopp. Normalbalk 6; dubbelknivbalk 5!

KVERNELANDSNYTT

Vid Lantbruksveckan i Norge fick uppfinnarna av hö- och silosvansen, lantbrukare Martin S. Ostråt och agronom Olav Njå, Kvernlands fabriker, motta ett hederspris ur Jon Sundbys fond – norska lantbrukets Oscar, som en norsk tidning kallar det – ur konung Olavs hand.

Vi citerar en norsk tidning: "Det mottogs med stor tillfredsställelse att hederspriset ur Jon Sundbys fond för särdeles förtjänstfull insats inom norskt jordbruk tilldelades skaparna av hö- och silosvansen. För rationaliseringen inom norskt jordbruk har dessa redskap blivit mycket värdefulla.

Det var bonden Martin S. Ostråt, som gjorde uppfinningen, som han placerade på en gammal bit och brukade i sårdsarbetet. Han tog patent på svansen och sålde den till

Kung Olav och dir. Kvernland.

Kvernlands fabriker. Martin S. Ostråt är för övrigt känd som något av en tusenkonströmr på det mekaniska området. Men det var alltså hösvansen, som skulle göra honom berömd.

Uppfinnaren Martin S. Ostråt får sin beihning ur konung Olavs hand.

römd. Här kommer Olav Njå in i bilden. Han är anställd vid Kvernlands fabriker, och det var han, som gav uppfinningen dess praktiska utformning. Produktionen började för omkring tio år sedan.

Fabrikägare O.G. Kvernland säger i ett samtal med Aftenbladet, att han självklart är glad för svansens uppfinnare och konstruktör hedrats lika väl som man uppmärksammat hans fabrik. Produktionstiffrorna ger också ett talande bevis på succén för hö- och silosvansarna. Hiittills har omkring 30 000 tillverkats. Vi säljer över stora delar av världen. Allra roligast är utan tvekel, att norskt lantbruks högsta ledning med denna hedersbevisning har velat markera betydelsen av hö- och silosvansen i norskt jordbruk, stutade direktör Kvernland."

POST & INSIDES

MASSEY-FERGUSONMÄN PÅ SVERIGE-BESÖK

I samband med att MF 25 introducerades i Sverige för de svenska återförsäljarna i Nyköping presenterades den nya traktorn bl a av sju representanter från Massey-Ferguson i England.

Bland de engelska gästerna fanns bl a chefen för Sales Promotion och Reklamavdelningen, Mr Ken Mathews och chefen för Marketingsavdelningen, Mr Reed-Lewis, vilka tillsammans med Direktör Torsten Arnheim tog sig en grundlig titt på traktornytet.

Mera engelskt var det i samband med British Fair i Stockholm, där en manstark delegation från Massey-Fergusonkoncernen gav ytterligare bevis för engelsmännens starka intresse för den svenska traktormarknaden. Det stimulerande och intensiva utbytet mellan tillverkarna och försäljningsorganisationen i Sverige är en garanti för den blivande traktorköparen. British Fair

öppnades den 18 maj och avslutades den 3 juni. Massey-Ferguson disponerar en stor del av utställningen, där man får en intressant inblick i det världsspännande företaget och givetvis får studera dess olika tillverkningar.

M.F.-FÖRSÄLJARE PÅ STUDIEBESÖK I ENGLAND

En grupp Massey-Fergusonförsäljare har i vinter i studieflytt besökt Massey-Fergusonfabriken och dess olika anläggningar i England. Gruppen kommer att följars av fler i år.

Kontakten mellan Massey-Fergusonorganisationen och ANA-Farming-återförsäljaren i Sverige, hålls ständigt aktuell. Massey-Fergusonfabrikerna i Coventry var givetvis huvudmålet för resan. Den betecknas som världens modernaste. Här tillverkas MF 25 och 25 för den svenska marknaden bl a. Produktionskapaciteten är i traktor varannan minut. Av speciellt intresse var givetvis den långt drivna rationaliseringen med automatmaskiner, som utifrån mängden av arbetsmoment. Besök gjordes också för att studera de engelska återförsäljarnas arbete och på högt mekaniserade engelska lantgårdar. Av speciellt intresse var besöket på Stoneleigh Ab-

bey där Massey-Ferguson i praktisk drift testar och experimenterar med olika redskap och traktormodeller och har en väl utvecklad undervisning för all den personal, som på olika sätt är knuten till Massey-Fergusonorganisationen.

MF-TRAKTORER TILL MÄSTERSKYTT

En storleverans av Massey-Fergusontraktorer ägde i våras rum i Anderslöv. Det var bröderna Ebbe Alvé, Dybäckes söner och Knut Alvé, Sillejö,

som inköpt åtta MF-traktorer, de flesta 650r. För de skytteintresserade är Knut Alvé en väl känd. Han har bl a svenskt mästerskap i lerduskytte.

HÅLSNING MED SOL OCH VÅR

Inger Berggren sjunger om Sol och vår för Bertil Boo. Den sjungande bonden och Pontus Wiéen, bandykung i Västerås, som numera ägnar sig åt lantbruk och Massey-Fergusonförsäljning istället för det röda nystanet. Sigvard Wallenberg var öfn nog att ta sig en lur i bakgrunden.

EN NY TRAKTOR PRESENTERAS

Nya Massey-Ferguson 25 presenterades för första gången på detta trevliga sätt vid introduktionen i Nyköping. Intresset var på toppunkten för denna traktor i den lilla storleksklassen, som redan från starten fick ett entusiastiskt mottagande. En välkommen nyhet i det lilla formatet.

*Säg i försäkringsbolaget
att du vill försäkra dig på din
MF 25 traktor. Du kommer att få
23-10-1957. Men jag skulle vilja
fösta traktor. En Ferguson 25000
Efter 5 års mycket bra service ut-
bytte den mot en Ferguson 25000
Efter ytterligare 5 år bytte den mot en
Ferguson 25000. Jag vill säga att jag har
mycket bra service och att jag har
ett stort intresse för denna traktor.
Jag skulle vilja säga att jag har
ett stort intresse för denna traktor.
Jag skulle vilja säga att jag har
ett stort intresse för denna traktor.*

*Stenbjörn
Oscar Johansson
Forslund, Forslund 701 100 6*

BREV FRÅN LÅSEKRETSEN

Spontana brev i stil med ovanstående är ständigt beräntade att få. Vi får ofta sådana från Ferguson-ägare, som kan berätta om ofta nästan otroliga arbetsprestanda från traktorer. Vi har också en känsla att de kommer från personer, som vet att sköta sina traktorer

ser som en personlig vän. En betydande sådan episod berättade en kund, som var bland de första i Sverige att skaffa sig en Ferguson-traktor. Han bytte ut den för några år sedan. Det var som att skicka en häst till slakt. Tårarna kom fram.

7-SITSIG HERRGÅRDSVAGN

SAAB 95

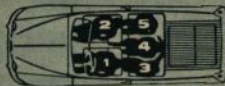
öppnar större möjligheter

En herrgårdsvagn i SAAB-kvalitet — en rymlig, bekväm, snabb och säker bil. En idealisk familjebil med god plats för upp till 7 personer, en mångsidigt användbar bruksvagn med lastförmåga upp till 510 kg. En framhjulsdreven bil med enastående väggrepp även i svåraste vinterväglag. Så kan man i korthet presentera de stora möjligheternas bil — SAAB 95.

SAAB 95 rymmer 7 personer, därav två i ett extra säte vänt bakåt. Med denna placering har 6 av 7 personer fönsterplats!

Med baksätet uppfällt och 5 personer i bilen har man en lastyta bak på hela 110x93 cm och lasten får väga upp till 170 kg.

Med både baksätet och reservsätet nedfällda har man ett 160 cm långt och 80 cm högt lastrum vars största bredd är hela 120 cm.

Säljes av SAAB-ANA återförsäljare över hela landet